

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 6Csp/32/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8521200583
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miriam Szárazová
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2022:8521200583.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa, sudkyňa JUDr. Miriam Szárazová, v spore žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava-Staré Mesto, IČO: 35 831 154, právne zastúpený: JUDr. Ján Šoltés, advokát, Mýtna 48, 811 07 Bratislava-Staré Mesto, proti žalovanému: U. C., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom F. XXX, XXX XX X. S., v konaní o zaplatenie 97,87 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 88,- eur, úroky z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 88,- eur od 2.10.2018 do zaplatenia, v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalobcovi p r i z n á v a náhradu trov konania v rozsahu 79,82 %, ktoré je povinný zaplatiť žalovaný, pričom o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 97,87 eur s príslušenstvom, nahradenia trov konania, a to titulom porušenia zmluvných podmienok žalovaným z uzatvorenej Zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 22.1.2018 medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným.

2. Žalovaný sa k podanej žalobe, ktorá mu bola spolu s prílohami doručená do vlastných rúk spolu s výzvou na vyjadrenie a poučeniami o procesných právach a povinnostiach dňa 30.7.2021, nevyjadril.

3. Súd uznesením sp. zn. 6Csp/32/2021 zo dňa 11.11.2021 pripustil, aby do konania namiesto pôvodného žalobcu Všeobecná úverová banka, a.s.; skrátený názov VÚB, a.s. vstúpil ako žalobca Intrum Slovakia, s.r.o.. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 24.12.2021.

4. Nakoľko v predmetnom spore ide o zaplatenie sumy 97,87 eur, pričom ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci a skutkové tvrdenia strán sporu nie sú sporné, hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1000,- eur, pojednávanie nebolo potrebné podľa § 297 veta druhá, písm. b) CSP nariadiť.

5. Podľa § 219 ods. 3 CSP vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke súdu v lehote najmenej 5 dní pred jeho vyhlásením. Ak o to strana požiadala, súd jej oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami.

6. Nakoľko v zmysle vyššie citovaných ustanovení CSP boli splnené všetky podmienky súd rozhodol vo veci bez nariadenia pojednávania, pričom oznam v zmysle § 219 ods. 3 CSP bol zverejnený dňa

15.2.2022 na úradnej tabuli súdu ako i na webovej stránke súdu, a to že dňa 25.2.2022 o 9.00 hod. bude vo veci verejne vyhlásený rozsudok.

7. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so zmluvou o spotrebiteľskom úvere zo dňa 22.1.2018, predžalobnou upomienkou zo dňa 26.7.2018, oznámením o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 26.9.2018, prehľadom splátok a úhrad, ako aj ostatným spisovým materiálom.

Súd na základe vykonaného dokazovania za preukázané podstatné skutkové tvrdenia považuje:

8. Žalovaný a právny predchodca žalobcu Všeobecná úverová banka, a.s. dňa 22.1.2018 uzatvorili zmluvu o spotrebiteľskom úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 118,- eur za účelom zakúpenia tovaru - mobilný telefón SAMSUNG. Ďalej boli v zmluve uvedené tieto podmienky: kúpna cena 150,- eur, počet splátok 13, akontácia 21,33 % - 32,- eur, splátka 10,- eur, celková čiastka 130,- eur, celková výška a mena úveru 118,- eur, RPMN 19,40 %, fixná ročná úroková sadzba 19,40 %, priemerná hodnota RPMN 14,01 %, odplata 19,40 %, najvyššia prípustná výška odplaty 20,56 %, celkové náklady spotrebiteľa 12,- eur, termín konečnej splatnosti 20.2.2019, doba trvania zmluvy 13 mesiacov, prvá splátka splatná dňa 20.2.2018.

Z prehľadu splátok a úhrad má súd preukázané, že žalovaný zaplatil právnenmu predchodcovi žalobcu celkovo sumu 62,- eur, pričom 32,- eur predstavovala akontácia a 30,- eur splátky. Poslednú splátku zaplatil žalovaný dňa 20.3.2018. Právny predchodca žalobcu dňa 26.7.2018 predžalobnou upomienkou vyzval žalovaného k úhrade nedoplatku s tým, že ak nedôjde k úhrade splátky splatnej v mesiaci 5/2018, bude oprávnený úver zosplatiť. Predmetnú predžalobnú upomienku žalovaný prevzal dňa 2.8.2018. Následne dňa 26.9.2018 právny predchodca žalobcu oznámil žalovanému vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru.

Zistený skutkový stav súd podriadil pod tieto zákonné ustanovenia:

9. Podľa § 1 ods. 2 Zákona č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ZSÚ) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

10. Podľa § 7 ods. 1 ZSÚ veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

11. Podľa § 9 ods. 1 ZSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

12. Podľa § 11 ods. 2 ZSÚ ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

13. Podľa § 53 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

14. Podľa § 53 ods. 6 OZ ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti.

15. Podľa § 53 ods. 9 OZ ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonávať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najneskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

16. Podľa § 54 ods. 1 a 2 OZ, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

17. Podľa § 565 OZ, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

18. Podľa § 657 OZ, zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

19. Podľa § 524 ods. 1 a 2 OZ, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

20. Podľa § 658 ods. 1 OZ pri peňažnej pôžičke možno dohodnúť úroky.

21. Podľa § 3 ods. 1 OZ, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

22. Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa pričí dobrým mravom.

23. Podľa § 41 OZ, ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevplyva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

24. Podľa § 517 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

25. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

26. Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Súd dospel k právnomu záveru:

27. Súd posúdil predmetnú zmluvu o pôžičke v zmysle ustanovení zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Predmetná zmluva o pôžičke je v tomto prípade aj spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral právny predchodca žalobcu ako dodávateľ a žalovaný ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy, ako aj obsah úverových podmienok bol daný predchodcom žalobcu bez možnosti žalovaného privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka.

28. V konaní bolo preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným bola uzatvorená zmluva o pôžičke, ktorá je spotrebiteľskou zmluvou a na základe, ktorej žalovanému bola poskytnutá pôžička vo výške 118,- eur, a ktorú sa žalovaný zaviazal splatiť v 13 splátkach vo výške 10,- eur. Žalovaný zaplatil žalobcovi celkovo sumu 32,- eur ako akontáciu a 30,- eur na splátky.

29. Súd v zmysle záverov rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci OcéanoGrupoEditorial SA (spojené prípady C-240/98 až C-244/98) z úradnej moci (ex officio) preskúmal opodstatnenosť uplatneného nároku z hľadiska jeho súladu s ustanoveniami o ochrane spotrebiteľa a dospel k záveru, že predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným nespĺňa všetky povinné náležitosti vyžadované ZoSÚ reflektujúc jeho eurokonformný výklad v porovnaní s článkom 10 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere.

30. Súd je toho názoru, že veriteľ nepostupoval v súlade s § 7 ods. 1, ods. 2 a § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzatvorenia zmluvy s odbornou starostlivosťou, keď nepreveril dôsledným spôsobom príjmy a výdavky žalovaného ako dlžníka z úverového vzťahu. Súd vychádzal z predloženej zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 22.1.2018, kde žalovaný deklaroval, že je slobodný, nemá vyživovacie povinnosti, pracuje u zamestnávateľa Patron Company Slovakia s.r.o. od 4/2017 a jeho čistý mesačný príjem predstavuje 400,- eur, nemá žiadne finančné výdavky zo splátok úverov, hypoték a leasingu. Nepredložil žiadne doklady.

31. Cieľom § 7 ako aj § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch je, že veriteľ je pri posúdení úverovej schopnosti klienta povinný brať na zreteľ ako existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak i skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať (napr. predpokladaný príjem z prejednávaneho dedičského konania, predaja nehnuteľnosti, poisťného plnenia a pod.). Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúca. Nejde však pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je napr. možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu chorobu a pod. Z uvedeného je zrejmé, že cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu zákona o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom (a samozrejme ním aj preukázaných), tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (t.j. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

32. Krajský súd v Prešove vo veci sp. zn. 6Co/171/2016 k otázke skúmania bonity spotrebiteľa uviedol: „Podľa čl. 8 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, členské štáty zabezpečia, že veriteľ pred uzavretím zmluvy o úvere posúdi úverovú bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií získaných, ak

je to vhodné, od spotrebiteľa a v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy. Členské štáty, ktorých právne predpisy ukladajú veriteľovi povinnosť posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa na základe nahliadnutia do príslušnej databázy, si môžu túto povinnosť zachovať. V zmysle bodu 26. preambuly smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedných postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu, berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi. Tieto opatrenia môžu napríklad zahŕňať poskytovanie informácií a vzdelávanie spotrebiteľov vrátane upozornení o rizikách spojených s neplnením zmluvných ustanovení týkajúcich sa splátok a s nadmernou zadlženosťou. Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takémuto správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o kreditnom riziku uvedené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14. júna 2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií (1), veritelia by mali byť zodpovední za individuálne kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Na tento účel by mali mať možnosť využiť informácie, ktoré im poskytol spotrebiteľ nielen počas prípravy príslušnej zmluvy o úvere, ale aj počas dlhodobého obchodného vzťahu. Orgány členských štátov by tiež mohli veriteľom poskytnúť vhodné pokyny a usmernenia. Aj spotrebiteľia by mali konať obozretne a dodržiavať svoje zmluvné povinnosti. V tejto súvislosti Súdny dvor v rozsudku z 27. marca 2014, LCL Le Crédit Lyonnais (C-565/12, EU:C:2014:190), posudzoval dodržanie takýchto hraníc vymedzených pre režim sankcií, ktorý bol stanovený zo strany členského štátu, v danom prípade v súvislosti so sankciou spočívajúcou v zániku v zásade celého nároku veriteľa na úroky v prípade porušenia povinnosti, upravenej v článku 8 smernice 2008/48, preveriť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa. Vzhľadom na dôležitosť cieľa ochrany spotrebiteľov, ktorý je nerozlučne spojený s povinnosťou veriteľa preveriť úverovú bonitu dlžníka, Súdny dvor rozhodol, že ak by sa sankcia zániku nároku na úroky oslabilala alebo úplne znefunkčnila, nevyhnutne by z toho vyplývalo, že nemá skutočne odrádzajúcu povahu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 27. marca 2014, LCL Le Crédit Lyonnais, C-565/12, EU:C:2014:190, body 52 a 53) (bod 64., 65. Rozsudku SD vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a.s. proti Kláre Bíróovej) Žalobca nijako nepreukázal, že by ho zaujímala bonita a stav núdze žalovaného a či žalovaný dokáže plniť záväzky z úverového vzťahu. Pokiaľ ide o určitú mieru ľahkomyselnosti žalovaného, odvolací súd považuje aj ľahkomyselnosť dlžníka za kvalifikačné kritérium, ktoré je spôsobilé privodiť nadvládu veriteľa nad dlžníkom. Pokiaľ žalobca ako veriteľ využil takúto ľahkomyselnosť, musí niesť dôsledky, a to aj pri nedbanlivosti pri overovaní si bonity žalovaného, životných nákladov a celkovej schopnosti splácať úver. Žalobca pri poskytovaní úveru zanedbal možnosti a schopnosti žalovaného spotrebiteľa splácať úver a prvostupňový súd veľmi správne odmietol priznať aj akékoľvek trovy, ktoré sa môžu na prvý pohľad zdať primerané, ale pre človeka v núdzi potenciálne spôsobilé prispieť k nezvládnuteľnému zadlženiu. Je dôležité, aby žalovaný ako spotrebiteľ finančnej služby žalobcu nezanavrel na služby a aby mohol s prehľadom zvládnuť úverový vzťah bez jeho extrémneho navýšenia (čl. 38 Charty základných práv EÚ) (rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 3Co/151/2013 z dňa 25.09.2013).

33. V prejednávanom prípade je v zmluve uvedené, že žalovaný nemá žiadne mesačné výdavky. Napriek skutočnosti, že je slobodný a nemá žiadne vyživovacie povinnosti, býva u rodičov, tento údaj je podľa názoru súdu nereálny. Navyše žalovaný nepredložil žiadne doklady tak, ako to vyplýva zo zmluvy. Na základe tohto súd prijal záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti daného úveru a zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 88,- eur ako rozdiel medzi výškou poskytnutého úveru 118,- eur a úhradami, ktoré realizoval žalovaný vo výške 30,- eur. Z dlžnej sumy súd postupom podľa § 517 ods. 1, ods. 2 OZ v spojení s § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka priznal aj úrok z omeškania, a to ku dňu 2.10.2018, kedy bol žalovaný preukázateľne v omeškaní svojho dlhu. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol.

34. Navyše súd uvádza, že v zmluve uvedený úrok vo výške 19,40 % je v rozpore s dobrými mravmi. Dobré mravy možno stotožniť so všeobecne spoločensky uznávanými zásadami konania v právnom styku (pochtivosť, nezneužívanie výkonu práv, nešíkanózny spôsob výkonu práva, rešpektovanie rovnosti účastníkov občianskoprávných vzťahov). Za právny úkon priečiaci sa dobrým mravom treba považovať právny úkon, ktorý je všeobecne neakceptovateľný z hľadiska v spoločnosti prevládajúcich mravných zásad a princípov vzájomných vzťahov medzi ľuďmi (pozri rozhodnutie NS SR sp. zn. 3 Cdo 137/2003). Podľa údajov Národnej banky Slovenska bola priemerná úroková miera obchodných bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam v mesiaci január 2018 pri úveroch od 1 roku

do 5 rokov bola na úrovni 5,73 % ročne. Dohodnutá výška úrokov 19,40 % ročne uvedená v zmluve podstatne (viac ako 3 krát) prekračuje priemernú úrokovú mieru obchodných bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam v mesiaci január 2018. Nebankový subjekt pri poskytovaní úverov síce podstupuje vyššiu mieru rizika, čo sa odráža aj vo výške úroku, avšak dohodnutá výška úrokov (aj keď vyššia ako pri bankách) musí byť stále súladná s požiadavkou dobrých mravov a nesmie vykazovať znaky nepoctivého úžerného úroku. Dlžník uzatvára zmluvu o úvere a dohodu o úrokoch prevažne z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby veriteľ v takejto situácii poskytoval dlžníkovi neprimerané úroky. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/114/2014 zo dňa 05.11.2014, ktorý uviedol: „Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporu je dobrým mravom. Prevýšenie úrokov o 100 % oproti priemeru úrokov za úvery poskytované bankami je netolerovateľné za žiadnych okolností a preto správne postupoval súd prvého stupňa, ak nepriznal žalobcovi žiadané úroky predstavujúce viac ako 100 % oproti priemeru úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere (v tom čase 12,67 % ročne). V tejto súvislosti odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že pokiaľ sú úroky neplatné v celom rozsahu, nemožno ich ďalej ani moderovať, a preto súd prvého stupňa nesprávne postupoval, ak považoval dohodu o výške úrokov nad 12,67 % ročne za absolútne neplatnú. Správne mal ustáliť, že úroky sú neplatné v celom rozsahu. Táto okolnosť totiž spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení účastníkov v neprospech spotrebiteľa v zmysle § 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka a za týchto okolností je potrebné hodnotiť dohodu o výške úrokov ako absolútne neplatnú.“ Vzhľadom na vyššie uvedené súd teda dospel k záveru, že dohodnutá úroková sadzba vo výške 20,54 % ročne je v rozpore s dobrými mravmi, a preto v tejto časti je zmluva v zmysle § 41 OZ neplatná.

O trovách konania súd rozhodol:

35. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

36. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

37. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

38. Vzhľadom na to, že v danom prípade bol v konaní úspešnejší žalobca, úspech žalobcu predstavuje 89,91 % proti úspechu žalovaného 10,09 %, čistý úspech žalobcu 79,82 %, súd mu priznal náhradu trov konania v rozsahu 79,82 %, pričom o výške náhrady trov konania v zmysle § 262, ods. 2 CSP rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajší súd v dvoch písomných vyhotoveniach.

Podľa § 359 CSP odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech rozhodnutie bolo vydané.

Podľa § 363 CSP sa v odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 a ods. 2 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak žalovaný nespĺní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.